

Definitief vastgesteld op 7 oktober 2014

Beheerplan straatreiniging – gemeente Ommen – 2014-2018

Naar vraag gericht beheer met ruimte voor participatie

**Gemeente
Ommen**

Inhoudsopgave

1.	Inleiding op de beheerplannen voor het openbaar gebied	3
1.1.	Aanleiding.....	3
1.2.	Doel van een beheerplan	3
1.3.	Naar vraaggericht beheer met ruimte voor participatie.....	3
1.4.	Structuurgebieden.....	4
1.5.	Onderhoudsniveau – Schoon, veilig en duurzaam	4
1.6.	Jaarlijkse schouw en overleg	5
1.7.	Financiële kader	5
1.8.	Planproces	5
2.	Inleiding op beheerplan straatreiniging	6
3.	Evaluatie huidig beheer	7
3.1.	Huidig beheer mechanisch straatreinigen	7
3.2.	Huidig beheer onkruidbestrijding.....	7
3.3.	Wat gaat goed	7
4.	Toekomstig beheer straatreiniging	8
4.1.	Mechanisch straatreinigen	8
4.2.	Bladvalperiode.....	9
4.3.	Onkruidbestrijding.....	9
4.4.	Cleanteam	9
5.	Mogelijkheden voor participatie	10
6.	Evaluatie	11
	Bijlage A - Tekening indeling structuurgebieden volgens het GOP	12
	Bijlage B - Overzichtstekeningen van de diverse gebieden ten behoeve van het mechanisch straten.	13

1. Inleiding op de beheerplannen voor het openbaar gebied

1.1. Aanleiding

In het najaar van 2013 (14-11-2013) heeft de gemeenteraad van Ommen het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte vastgesteld, kortweg: IBOR-plan. Dit IBOR-plan grijpt terug op het een jaar eerder vastgestelde Gemeentelijk OmgevingsPlan (GOP). Het GOP biedt een kader voor ondersteuning van ontwikkelingen in zowel het sociale, het ruimtelijke als het publieke domein. Beide plannen zijn via een participatieproces tot stand gekomen en vonden daardoor een positief draagvlak bij de belangenorganisaties ten aanzien van de openbare ruimte.

Het IBOR-plan beschrijft een visie op de openbare ruimte en geeft een strategie op hoofdlijnen over welke inspanningen noodzakelijk zijn om de integrale beheerkwaliteit te realiseren.

Het IBOR-plan dient tevens als een belangrijk hulpmiddel voor een optimale afweging van de inzet van de beschikbare financiële middelen in relatie tot de bestuurlijke doelstellingen bij het realiseren of verantwoorden van bezuinigingen.

In de besluitvorming over het IBOR-plan heeft de gemeenteraad het college van burgemeester en wethouders gemandateerd om dit beleidskader uit te werken in nieuwe beheerplannen voor de wegen, bermen en sloten, openbaar groen, openbare verlichting, straatreiniging en gladheidsbestrijding. De raad heeft daarbij als opdracht meegegeven, dat deze beheerplannen via eenzelfde participatieproces tot stand worden gebracht.

1.2. Doel van een beheerplan

Doel van een beheerplan is het bieden van een praktisch sturingsdocument voor de organisatie bij de programmering en uitvoering van het beheer en onderhoud. Tevens vormt het beheerplan de basis waarop met de bestuurder afspraken worden gemaakt over de uitvoering van het beleid en het is een toetsingskader voor gemeentebestuur en belangenorganisaties bij de beoordeling van de resultaten van de uitvoering van beheer en onderhoud. Door middel van het participatieproces dat leidt tot de totstandkoming van het beheerplan krijgen belangenorganisaties gelegenheid om de inhoud van hiervan te beïnvloeden en wordt een optimaal draagvlak gecreëerd. Het beheerplan is daardoor tevens de basis voor het maken afspraken met belangenorganisaties en bewoners over beheer en onderhoud in de 'eigen omgeving'.

1.3. Naar vraaggericht beheer met ruimte voor participatie

Motto van het vastgestelde IBOR-plan luidt: "Naar een vraaggericht beheer met ruimte voor participatie!". Door te kiezen voor deze nieuwe manier van beheren van de openbare ruimte wordt bereikt dat de kwaliteit van beheer meer wordt afgestemd op de vraag van de gebruikers. Welke participatiemogelijkheden er zijn wordt uitgewerkt per beheerthema. Daarbij is rekening gehouden met vermindering van beschikbare middelen voor onderhoud. Uit de in 2013 gemaakte analyse van

het beheer blijkt dat nagenoeg alle voorzieningen in de openbare ruimte voldoende tot goed onderhouden worden en goed functioneren. Door de sterk afgenomen budgetten voor onderhoud van wegen en openbaar groen is het in de komende jaren niet langer mogelijk dezelfde wijze van beheren in stand te houden als in de voorafgaande periode.

In het IBOR-plan zijn de algemene beleidskaders aangegeven welke voor de beheerplannen gelden. De voornaamste hiervan komen in de volgende paragrafen aan de orde.

1.4. Structuurgebieden

In het GOP is een indeling in structuurgebieden vastgesteld. Onderscheid is gemaakt in de volgende structuurgebieden:

- Centrum
- Woonwijk
- Bedrijventerrein
- Doorgaande (recreatieve) routes
- Buitengebied

Deze indeling vormt een belangrijk uitgangspunt voor het beheer van de openbare ruimte. De kaart is opgenomen in bijlage A. De keuze die eerder in het GOP is gemaakt: de gemeente kent de hoogste prioriteit toe aan het centrum, gevolgd door de woongebieden en de doorgaande recreatieve fietsverbindingen.

1.5. Onderhoudsniveau – Schoon, veilig en duurzaam

Schoon, veilig en duurzaam zijn de uitgangspunten voor toekomstig beheer van de openbare ruimte in Ommen (overgenomen uit het GOP).

- Voor alle thema's is uitgesproken dat bij het gebruik van de openbare ruimte het uitgangspunt moet zijn een **veilig verblijf**. Door gericht beheer en tijdig treffen van onderhoudsmaatregelen zorgt de gemeente hiervoor. Dat betekent constructief veilige wegen, kunstwerken maar ook veilige bermen. Ook houdt dit in dat bomen en lichtmasten in goede conditie, dan wel constructief in voldoende staat blijven. Per thema stelt de gemeente vast welke onderdelen hiertoe gericht geïnspecteerd gaan worden, op welke wijze dat plaats zal vinden en met welke frequentie. In alle beheerplannen is dit een vast onderdeel dat in de vorm van een procesbeschrijving geborgd zal worden.
- Daarbij hoort ook een **schoon beeld** van goed onderhouden openbare ruimte. Dat betekent streven naar kwaliteitsbeeld voor verzorging en netheid overeenkomstig niveau B. Dat is het gemiddelde niveau (Basis) op de schaalbalk welke loopt van niveau A+, wat staat voor zeer hoog, tot D, wat staat voor zeer laag. Deze schaalbalken zijn ontleend aan de Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2013, publicatie 323 van het CROW. Kenmerk van dit basisniveau is, dat in zekere mate aanwezigheid van onvolkomenheden (bijvoorbeeld onkruid, oneffenheden of andere afwijkingen) worden geaccepteerd, maar dat de veiligheid en constructie geen schade mogen lijden door gebrekkig onderhoud. Beheer en onderhoud richten zich in hoofdzaak op duurzame instandhouding; netheid en comfort

komen daarbij op de tweede plaats. De wijze waarop dit per thema wordt gerealiseerd wordt in de deelbeheerplannen uitgewerkt.

- Een derde element betreft **duurzaam beheren**. Juist in het beheer van de eigen gemeentelijke voorzieningen kan de gemeente direct werk maken van meer duurzame toepassingen. Verdere uitwerking van dit aspect zal aandacht krijgen in de beheerplannen.

1.6. Jaarlijkse schouw en overleg

Er zal een jaarlijkse schouw en overleg plaatsvinden om de resultaten van het beheer in de openbare ruimte te monitoren. Deze schouw, die in het najaar zal plaatsvinden, zal worden gedaan samen met vertegenwoordigers van de plaatselijke belangenorganisatie van het gebied of de buurt. Afwijkingen ten opzicht van het vastgestelde niveau zullen worden genoteerd en in overleg zullen prioriteiten bepaald worden met behulp een actielijst. Daarbij zal steeds gekeken worden welke mogelijkheden er zijn om zaken door middel van participatie met de bewoners of vrijwilligers zelf op te lossen.

Naast deze najaarschouw met buurt of wijkvereniging, zullen er voor de verschillende beheerthema's ook afzonderlijke schouwrondes en/ of technische inspecties plaatsvinden door of namens de ambtelijke organisatie.

1.7. Financiële kader

Bij de vaststelling van het IBOR-plan op 14-11-2013 is ook het financiële kader vastgesteld. Alles wat wordt voorgesteld of vastgelegd in de beheerplannen zal moeten worden gerealiseerd binnen het raamwerk van de begroting. Bij de uitwerking in de beheerplannen zijn de financiële afwegingen daarom geen issue meer. Om die reden is er geen aparte financiële paragraaf in het beheerplan opgenomen.

1.8. Planproces

In de maanden maart en april 2014 hebben de informatieavonden plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomsten tussen vertegenwoordigers van belangenverenigingen en de projectgroep IBOR is een algemene presentatie met uitleg per beheerthema gegeven. In een interactief gedeelte tijdens deze werksessies konden de vertegenwoordigers hierop hun inbreng leveren en zijn de mogelijkheden voor participatie besproken. De vertegenwoordigers hebben vervolgens alle informatie die op de avonden is gegeven toegestuurd gekregen om met de achterban te bespreken en hierop als belangenvereniging te reageren. Alle reacties zijn gebundeld in een reactienota, welke evenals de conceptbeheerplannen aan de belangenorganisaties worden voorgelegd om hierop te reageren. Ook van deze reacties wordt een verslag gemaakt. De reactienota inclusief verslag wordt toegevoegd aan het beheerplan, wanneer deze ter vaststelling aan het college wordt aangeboden.

2. Inleiding op beheerplan straatreiniging

Straatreiniging is een algemeen begrip voor het schoonmaken van openbare ruimte. Hierbij wordt aandacht besteed aan natuurlijk afval, zwerfafval en onkruid op de verharding. Alle drie vragen een eigen aanpak.

De oorzaak dat de openbare ruimte gereinigd moet worden heeft verschillende oorzaken. Ten eerste de natuur, die zorgt voor onkruid en bladval. Verder werkzaamheden of evenementen in de openbare ruimte, waardoor afval blijft liggen of mensen die afval al dan niet bewust verliezen. Elk van deze oorzaken vraagt een eigen aanpak.

De inzet die gepleegd wordt bestaat uit zowel machinale reiniging als handmatige reiniging.

In dit beheerplan worden niet het ledigen van de huis-containers behandeld, alsmede het nog te ontwikkelen hondenpoepbeleid.

3. Evaluatie huidig beheer

3.1. Huidig beheer mechanisch straatreinigen

Het eerste mechanische straatreinigen werd vroeg gestuurd uitgevoerd. Meldingen en constatering van eigen medewerkers bepalen de inzet van de veegauto.

Sinds de samenwerking Ommen-Hardenberg is ingezet op het instellen van routes om meer planmatig te kunnen werken, hierbij wordt het centrum van Ommen 1x per week geveegd, de woonwijken en kernen 1x per 2 weken en de bedrijventerreinen "Alteveer" en "De Strangen" 3 á 4x per jaar.

3.2. Huidig beheer onkruidbestrijding

Onkruidbestrijding op half- en open verharding, naar minder chemie!

Wettelijk is het tot 1 november 2015 toegestaan om Roundup- Evolution op half- open verhardingen toe te passen. Roundup- Evolution bevat de werkzame stof Glyfosaat die moeilijk uit ons drinkwater is te verwijderen en waardoor de volksgezondheid in gevaar komt.

De BOH is in jaar 2013 in het dorp Witharen en de woonwijk Zeeheldenbuurt druk bezig geweest met het doen van proeven met alternatieve middelen op basis van azijnzuur. De proeven gaven een bevredigend eindbeeld; de eindbeelden verschillen weinig met het eindbeeld van de toepassing met Roundup- Evolution behandelde woonwijken.

In 2014 wordt in de gehele gemeente Ommen het onkruid met het biologische middel Ultima op basis van pelargonzuur bestreden.

3.3. Wat gaat goed

Door de samenvoeging van de ambtelijke organisaties van Ommen en Hardenberg is een efficiëncyvoordeel behaald, waardoor de inzet van drie veegauto's teruggebracht kan worden naar twee.

4. Toekomstig beheer straatreiniging

4.1. Mechanisch straatreinigen

Inzet van de veegauto:

Gebied	Frequentie
Centrum Ommen	1x per week
Alteveer	1x per 2 weken
Dante Noord en Zuid	1x per 2 weken
Strangen	1x per 2 weken
Zeeheldenbuurt	1x per 2 weken
Laarakkers	1x per 2 weken
Wolfskuil / Schammelte	1x per 2 weken
Vilsteren	1x per 2 weken
Witharen	1x per 2 weken
Lemele	1x per 2 weken
Beerze / Beerzerveld	1x per 2 weken
Bedrijventerrein "Alteveer"	1x per 2 weken
Bedrijventerrein "De Strangen"	1x per 2 weken

- *In bijlage B zijn de diverse gebieden op kaart weergegeven*

Relatie met het ophalen van huisvuil:

Om een optimaal effect in de openbare ruimte te verkrijgen is het van groot belang dat er in de uitvoeringsplanning zoveel mogelijk wordt afgestemd met het ophalen van de huisvuilcontainers.

Hierbij moet worden opgemerkt dat dit nooit 100% gerealiseerd kan worden vanwege het feit dat efficiency/inzet materieel ook een belangrijk uitgangspunt is.

Maatwerk bij evenementen:

Bij evenementen en overbelasting van de openbare ruimte met afval door het toeristenseizoen zal maatwerk worden geleverd.

4.2. Bladvalperiode

De bladvalperiode is een periode waarbij de openbare gebieden vol liggen met natuurlijk afval. De één vind dit fraai, toch zijn er veel mensen die dit als overlast ervaren. Om die reden zal er maatwerk worden geboden, in overleg met de buurten, qua inzet van de veegauto. Dit betekent dat andere buurten op dat moment niet worden geveegd.

Verder zal de komende periode onderzocht worden waar behoefte is aan zogenaamde bladhekken, zodat buurtbewoners hun blad naar een vaste locatie kunnen brengen, waarna de veegauto periodiek het blad ophaalt en afvoert.

4.3. Onkruidbestrijding

Verder gaan op de voet zoals in 2014 is ingezet, waarbij de kosten zullen moeten worden gedekt vanuit het rioleringsbudget.

4.4. Cleanteam

Er zal het College van Burgemeester en Wethouders worden voorgesteld over te gaan tot het instellen van een gemeentelijk cleanteam. Een cleanteam verwijdert het zwerfafval dat voorkomt in het openbare gebied.

De nadere uitwerking van het Collegevoorstel zal het komende jaar worden vormgegeven.

5. Mogelijkheden voor participatie

Tijdens de werksessies is gebleken dat er op een aantal fronten al geparticipeerd wordt:

- Het verzamelen van blad en in de goot van de weg vegen;
- Het houden van opschoonacties van zwerfvuil.

De gemeente neemt kennis van de ze vorm van participatie en waardeert dit. Gekeken moet worden op welke wijze e.e.a. verder gestimuleerd kan worden.

Tijdens de werksessies is aangedragen te onderzoeken of prullenbakken in het buitengebied verwijderd kunnen worden ("vuil trekt vuil aan" en "de toerist kan zijn eigen afval meenemen"). De gemeente zal daartoe tijdens de komende periode onderzoek uitvoeren. Het Platform Recreatie en Toerisme heeft aangegeven bij toeristen/bezoekers aandacht te vragen afval weer mee terug te nemen naar de accommodatie.

Onderzocht wordt of er mogelijkheden bestaan daarentegen op de zogenaamde "school-thuis-routes" te kijken om zogenaamde blikvangers te plaatsen.

6. Evaluatie

Om (kosten)efficiëncy in relatie tot het behalen van de verschillende kwaliteitsbeelden (centrum A+ en overig B) inzichtelijk te hebben zal jaarlijks de straatreiniging worden geëvalueerd. Mocht blijken dat er op plekken met minder vegen het kwaliteitsniveau behaald wordt en op andere niet, zal de werkwijze/aanpak waar mogelijk worden bijgesteld.

Bijlage A - Tekening indeling structuurgebieden volgens het GOP

Bijlage B - Overzichtstekeningen van de diverse gebieden ten behoeve van het mechanisch straten.